

GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRATIUNEA:
BRAȘOVŪ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IEȘE ÎN FIECARE ZI.

ANULŪ XLVIII.

SĂ PRENUMERĂ:

la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:

O seriă garmondă 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrierile nefranțate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrămit.

Nr. 279.

Lună Marți, 17 (29) Decembrie.

1885.

BrașovŪ, 16 Decembrie 1885.

Nimic nu e mai condamnabil în politică ca superficialitatea; nimic nu poate să strice mai mult unei cauze, fără cât de dreptă și sănătă, ca nechipsuirea și nepriceperea, ori lipsa de principii și șovăirea celor ce se sântă chiamați a o apără.

Politica e o grea meserie. De aceea și este așa de greu a face bună politică, mai ales în nise împrejuri cu totul extraordinare cum sunt acele, în care trăim noi Români asupriți; politică rea dimpotrivă întelnu cu carul pe toate potecele.

Dintre toți însă de sigură aceia facu politica cea mai rea, cari, cu voia ori fără de voia, dau arme în mâna dușmanului, ca să potă strica cauzei asuprite încă mai mult, decât și așa e în stare și în pozițiune să strice.

Așa au făcutu unii din sînu nostru din nenorocire și față cu incidentul proclamației pretinse „irredente“. În loc să observe rezerva și serioșitatea, ce era de sine impusă fiecărui Român ardelen bî simțitor în această fatală afacere, a căreia ivire ne-a surprins și pe noi tocmai așa cum a surprins pe adversarii noștri, au mai turnat oleiu pe foc înverșunându și mai tare foile maghiare asupra noastră prin nechipsuitele și netimpurile lor espectorări asupra proclamației.

Acești confracți ai noștri s'au purtat atâtu de „bine“ și „corect“ combatîndu proclamația, încât ei înșiși s'au adus în prepus, că ar fi urzitorii ei.

Dér calea valea, acesta ar mai merge cum ar merge și amă puté să-le dîcem numai: cum vați săratu așa a-ți mâncat. Este însă vorba de ceva mai mult, e vorba de reputațiunea politică a Românilor ardelen și aci trebuie să vorbim serioș.

Confracții noștri din cestiune se totu fălesc, că ei ar fi chiamați să „apere“ reputația nemului românesc; cu părere de rău însă vedem și ne convingem din ce în ce mai mult, că din greșelă în greșelă cadu și în loc să se-o dréga mai tare o strică.

Amă tăcutu pân' acum fiind-că așa ne impuneau împrejuri; acum însă după ce foile oficiose maghiare declară afacerea cu proclamația de terminată și încă terminată în favoarea reputației politice a poporului nostru, trebuie să ne dăm sémă de atitudinea ce-au observat'o și unii și alții în această afacere și de urmările ei.

Politicu și cu cale a fostu ca într'unu momentu, când adversarii noștri erau în cea mai mare fierbere și ar fi fostu în stare să împle temnițele cu noi, nise confracți, cari se geréză „apărători“ ai reputației noastre naționale în această monarchiă, să scrie astfel:

„A pututu „irredenta“ să fiă unu moftu, der totdeuna numai unu moftu foarte primejdiosu putea să fiă, ear acum este o adevărată calamitate, fiindcă nu am luat din timp cu destulă măsurire măsurile profilactice, ca să combatem această contagiu otrăvitor. („Tribuna“ Nr. 274 din 1885.)

Politicu și lucru chipsuitu este, ca în fața părțurisirilor contrarilor, că nimic compromitoru nu s'a pututu descoperi pentru Români, în urma cercetărilor pornite din pricina pro-

clamației, aceeași confracți să scrie unu neadevăr o monstruositate ca acesta:

„Proclamațiunea irredentistă a fostu cea din urmă din consecuențele fierberii produse în societatea noastră prin conferința dela Budapesta. Acum după espulsarea din România a autorilor acelei proclamațiuni și mai ales după cele petrecute în senatulul României cu ocasiunea interpelării făcute în cestiunea espulsărilor acum scimă cu toții ce se poté și ce nu se poté între omeni cu mintea întregă, ce trebuie și ce nu trebuie să voimă. („Tribuna“ Nr. 283 din 1885.)

Politicu este, lucru cu sfat, cuviinciosu și leal este ca în fața agitațiunilor și ațtărilor neîntrerupte ale pressei maghiare, nise omeni cari pretindă a „apără“ reputația nemului românesc, să se folosescă de expresiuni nesocotite, cari să fiă citate apoi ca „piese justificative“ contra noastră de oficioși dela „Nemzet“ și „Pester Lloyd“—cum s'a întemplat din nou zilele aceste?

Nu le-a fostu destul confracților noștri, că prin asemeni nechipsuine au datu privilegiu la strămutarea juriului dela Sibiu la Clușiu? Ce mai voru? Voru să ne insufle credința că toate le facu cu premeditare?

Din peninsula balcanică.

BelgradŪ, 26 Decembrie. Trupele sârbesci au părăsit er după amă teritorul bulgar; imediat le urmă trupele bulgăresc și ocupă teritorul desertat până la Bregovo, cu toate că această procedere a Bulgarilor este o vătămă a punctului 2 și 3 din convenția armistițiului, care hotărășce, că trupele țării au să-lu ocupe numai după cinc zile. Despre această flagrantă vătămă a convenției armistițiului se comunică următoarele: comandantul armatei sârbesci dela Timocu s'a plânsu de această vătămă a armistițiului de către Bulgari și trimise pe șeful statului maioru al armatei Timocului la Bregovo, ca să întrebe pe oficerul bulgar, pentru ce elu a ocupat țermul Timocului, fiindu acesta contra convenției? Oficerul a răspuns, că are ordin în privința acesta și va rămănea acolo, câtu timp voru sta la țermul Timocului și anteposturile sârbesci. Când oficerul sârbescu îi dîse, că Sârbii conformu convenției ar fi avut dreptul să rămăna până la amă pe teritorul bulgar, oficerul bulgaru tăcu. Cu totă această protestare verbală, anteposturile bulgare rămăseră la țerm, pe când Bregovo fu ocupat de trupe de liniă bulgare și de miliții. Totu așa anunță comandantul regimentului 13 activu, care părăsi Adieh er la amă, că trupele bulgare intră imediat în oraș și anume cu trupele regulate. Această vătămă a convenției de armistițiu din partea Bulgarilor a provocat nespă ferebere.

Sofia, 26 Decembrie. Desertarea Pirotului se face în ordine. În unele puncte s'au întemplat ciocniri între anteposturile sârbesci și bulgăresc, și s'au dat și împuscături din amândou părțile, der fără o serioșă însemnătate. Aci a intrat prințul în Sofia în fruntea a 12,000 de omeni, fiindu primitu printr'o mare manifestație patriotică. S'au ridicat arcuri de triumf. Orașul este împodobit cu stindarde. În sunetul clopotelor sosi principele înaintea arcului de triumf dela intrarea în oraș, buchete de flori se deteră. Înaintea palatului au defilat trupele, în catedrală se ținu serviciu divin. Corpul diplomaticu a asistat la această manifestație.

BelgradŪ, 26 Decembrie. În Serbia se află peste 3000 prizonieri bulgar, dintre cari numai în BelgradŪ 2596.

ConstantinopolŪ, 26 Decembrie. Pôrta pretinde ca delagatul bulgar pentru încheierea păcii nu poté fi admis decât ca adjunctu al lui Madjid pașă.

O corespondență din Bucuresci, adresată țiarului „P. I.“, se ocupă de misiunea generalului rusu Wo-

ieikoff pe lângă prințul Alexandru al Bulgariei. Etă ce scrie corespondentul:

Precum sunt informatu de cătră o persoană ce stă în relațiuni cu ambasada rusă, generalul Woieikoff duce o scrisore autografă a țarului către prințul Alexandru. Prin cuprinsul ei se înlătură ultimele diferențe dintre Petersburg și Sofia și prințul Alexandru se primisce erăși în grația stăpânitorului tuturor Rușilor. În cercurile române din contră se amintesc împrejura că generalul Woieikoff și înainte de începerea ultimului rășboiu rusu-turcu fusese însărcinat cu o misiune specială pentru peninsula balcanică și conchidă de aci, precum și din împrejura că Woieikoff a ridicat dela unu institutu de bancă de aci o mare sumă de bani, că numitul generalu n'are a-și implini numai rolul de înmăntor al scrisorei, ci că are și însărcinarea d'a da lămuriri în privința noiei atitudini a Rusiei față cu Bulgaria în casul când tractările de pace ar rămănea fără rezultat. Deorece aci se punu foarte puține speranțe în restabilirea unei liniște durabile în peninsula balcanică, se priveșce generalul Woieikoff ca o pasere ce anunță furtuna unui rășboiu în anul viitoru.

Turburările din Ardeal.

Sub acestu titlu răspânditul țiaru maghiaru „Budapesti Hirnap“ publică unu importantu raportu din Clușiu de următorul cuprins:

Pe baza cercetărilor terminate deja, se pot judeca mai serioș turburările iscate în Ardeal în urma proclamațiunei irredentei române ivită pe furișu din România. Istoria Transilvaniei ne dă deslușiri de ajuns față cu această tristă afacere; ne esplică iritațiunea cea mare, și frica ce-o produse proclamația. Foile vorbiau de revoluțiune, de omoruri și tăciunarii în urma irredentei. Organele publice spre vindecarea rului și liniștirea spiritelor au luat măsurile cele mai energice. Aceste măsuru au insuflat încredere și au prevenit rului.

Cercetarea în contra poporului valach înaintea tribunalului din T. Mureșului n'a scos nimic la ivelă. Ei au primitu proclamațiunile prin post, după cum le-au primitu mai mult, chiar și unii din partida guvernului. Afacerea cu dinamită din comitatul Alba-inferiôră n'are nici o latură serioșă, deorece s'a mai întemplat ca omeni să fure dinamită spre a putea prinde pesci. N'a avut decă această afacere nici o legătură cu irredenta. Mai suspectă ar fi să fiă bătaia din cărciuma dela Vidolă dintre Trascăieni și Ocolșeni, însă cercetarea a făcutu și aic destulă lumină. Arestății au fostu liberați, și cercetarea contra lor se face numai pentru deteriorare de avere străină.

În această cărciumă, s'au sfădit Ungurii cu Români și au ajuns la bătaia; Trascăienii o au luat la sănătosa fără nici o apărare. Români au rămăsu în cărciumă și judele a stricat unele obiecte, ce i stăteau în cale, apoi a mers acasă. S'a constatat în urmă, că Români au fostu cei insultați. Irredenta n'a avut nici o legătură cu această afacere.

Atacul contra scriitorului din Mureș-Ludoșu este crimă hoșcă, însă e comisă de niște servitori, cari n'au avut cunoscința de mișcările irredentiste, căci ei aprôpe întregă vieța și-au petrecut'o în câmpu ca păștori. Cercetarea nu s'a pututu termina, deorece Komáromy din cauza ranelor sale încă nu poté fi luat la interogatoriu.

Causa cu cantorul din Clușiu, după câtu știu încă nu e decisă definitiv. Judecătoria cercuală l'a condamnat la 8 zile închisore pentru amenințare, el însă a apelat.

După cum se aude nu de mult s'a pus în lucrare o causă de procesu a irredentei. În Ceagz au arsă apartimentela a doi economi unguri — se susține că focul a fostu pus. Solgăbirul a avut neprecuțarea a raporta fără nici o judecată și fără a avé indicii, că s'a pus foc în urma irredentei. S'a făcutu aspră cercetare la fața locului. Comisiunea a aflat, că economii unguri locuind între Români, casele Românilor tocmai așa au fostu periclitare, ca și acele ale Ungurilor. Dealtmintelea rezultatul acestei cercetări este încă necunoscut.

Cursul la bursa de Viena

din 24 Decemvre st. n. 1885.

Table with exchange rates for various goods like gold, silver, and bonds from Vienna.

Bursa de Bucuresti.

Cota oficiala dela 14 Decemvre st. v. 1885.

Table with exchange rates for various goods like bonds and banknotes from Bucharest.

Förte ieftinü de vëndare

este

o cassä de bani

Nr. 4.

de Friedrich Wiese, in piatä Nr. 90, I Etagiu, Uşa 6.

1-3.

Numere singurateice ä 5 cr. din „Gazeta Transilvaniei“ se potü cumpëra in tutungeria lui I. GROSS.

Anunțămü acelorü onorați cetitorü, cari vorü binevoi a se abonä la föia nösträ de aici încolo, că avemü încă in rezervä numerü dela începutulü anului 1885 prin urmare potü së aibä colecțiunea completä

Beiü, Vodä, Domnă ROMANÜ ISTORICÜ

de Theochar Alexi.

A apärutü completü in 34 broșuri ä 20 cr.

Orü ce librarü, colportorü, legätorü de cărți etc. este gata a procura aceste broșuri franco, duse la casele onor. cetitorü.

Acestä scriere este unicä in totä literatura romänä, cäci in adevëru nu posedämü nici unü romanü originalü coprinđendü peste 1000 de pagini din care, nici una nu este lipsitä de interesü pentru orü ce cetitorü.

O variațiune bogatä, precum nu oferä nici unulü din romanele traduse, apoi interesulü ce ni së excitä pentru faptele istorice, preface lec-

tura acestui romanü in o adevëratä plăcere, in unü bogatü isvorü nu numai de distracțiune ci și de instrucțiune.

Textulü romanului este insoțitü de ilustrațiuni, care și aceste sunt originale, compuse de unü artistü anume pentru acestä scriere. Ea cuprinde istoria Romäniei, începëndü cu fanariotulü Caragea, trecëndü la revoluțiunea eterii grecesci și a lui Tudorü Vladimirescu, a cäru viettä, fapte și mörte tragicä sunt cu de amënuntulü descrise, atinge revoluțiunea dela 1848, tractezä pe largü Domnia lui Cuza, dändü unü tablou amenunțitü despre acea epocä și incheiä cu alegerea lui Carolü de Hohenzollern.

Firilü, pe care së inșirä aceste tablouri istorice, së compune din unü sujetü sensationälü in totä puterea cuvëntului. — Unü tatä, perđendü zestrea ficei sale, intr'o scenä, unde acestä o reclamä dela elü, își ese din fire și o lovesce de mörte. Pentru a scäpa de pedëpsa legii, o tä-

resce in grădinä, unde îi taie capulü îngropändu-lü, pentru a face së cređä lumea, că cada-vrulü fără capü, este alü altei persöne. Cu tôte astea së vede silitü a mărturisi faptulü și este condamnatü la muncä silnicä. După cätva timpü së descoperä cä... dar cine voiesce a sci ce se descoperä, citescä romanulü, unde va găsi cu ce së-și ațițe, ș'apoi cu ce së-și astëmpere curiositateä.

Cine-și procurä intregulü opü de-a-dreptulü dela tipografia editöre plätindu-lä de-o datä înainte, së va profita de economisirea portuluiü adicä va avea së trimëtä numai cäte 15 crucerü de broșurä seu pentru 34 broșuri 5 fiorini.

Tipografia Alexi, BRAȘOVÜ.

Tôte administrațiunile diarelorü romänesci suntü rugate a ne face ofertä pentru publicarea acestui anunț.

Mersulü trenurilorü

pe linia Predealü-Budapesta și pe linia Teiușü-Aradü-Budapesta a calei ferate orientale de statü reg. ung.

Large table with train schedules for routes: Predealü-Budapesta, Budapesta-Predealü, Teiușü-Aradü-Budapesta, and Budapesta-Aradü-Teiușü. Includes columns for train types (omnibus, accelerat) and times.

Nota: Örele de nöpte suntü cele dintre liniile gröse.

Tipografia ALEXI Brașovü.